

LINNESSTRANDA I LIER - NOK ET TRUET VATMARKSOMRADE.

Av Jens Erik Nygård

VERNEPROBLEMATIKKEN.

I Buskerud fylke er det svært få våtmarker, dersom en ser bort fra skog - og fjellmyrer, som jo er relativt fattige ornitologisk sett. Det er kun Fiskumvannet som kan gjøre krav på å være kjent utenfor fylket. Imidlertid har søkelyset i det siste blitt rettet mot et område innerst i Drammensfjorden, der Lierelva renner ut. Løngs en strandlinje på ca. 1,5 km har den itidens løp lagt ut sand og slam, slik at vi nå finner et frodig miljø av vannplanter og sumpskog, helt fra Gilhusodden til Gullaug. Det finnes mudderbanker, takrørskoger, små dammer og gruntvannsområder, som trekker til seg en lang rekke typiske vannfugler.

Da Drammen lokallag ble stiftet, tok det straks opp arbeidet med å få stanset planlagte inngrep, så som båthavn i elvemunningen. Sammen med en yngre kamerat, Steinar Nielsen, satt jeg inne med mesteparten av de ornitologiske opplysningene som fantes fra området, og fikk derfor hovedansvaret for å arbeide med saken. Jeg skrev en artsliste og en vurdering av området, og sendte dem til Lier friluftsfund - og miljøvernemnd. Resultatet ble at et konsulentfirma fikk i oppdrag av kommunen å utarbeide en disposisjonsplan, der en småbåthavn skulle lokaliseres til Gilhusodden. Vi protesterte også på denne løsningen, men uten hell. I forslaget til disposisjonsplan som kom i høst, var det foretatt en tredeling. Gilhusodden var delt mellom friluftsområde (med bl.a. badeplass og ballslette), og småbåthavn - mens resten av området fram til elvemunningen ble tenkt underlagt en verneklauseul, til fordel for fuglelivet.

Den største innvendingen vi har mot denne planen

er at den ikke har tatt med seg den viktigste delen av hele området, nemlig dammene og takrørskogen på øst-siden av elvemunningen. Dette vil fortsatt tilhøre Dyno Industrier, og derfor før eller senere bli fylt opp, slik det allerede er gått med en del av det. Dersom dette skjer, vil hele grunnlaget for en fredning bortfalle. Området er arealmessig allerede så lite at det ligger på grensen til hva man må forlange for at et effektivt vern skal kunne opprettholdes. Vi har derfor brukt lokalpressen til å gjøre de styrende i Lier oppmerksomme på våre innsigelser, men foreløpig uten resultat. Trossdette er ikke alt håp ute, idet disposisjonsplanen skal gjennom flere kommunale instanser før den endelig vedtas av kommunestyret.

Et nytt moment som er kommet inn i bildet, er A/S Norske skogindustriers planer om tømmerterminal på Gilhusodden. Vi vet ennå ikke om deres valg vil falle på Gilhusodden eller på Selvik i Sande, Vestfold (et alternativ som berører våtmarksområdet i Sandebukta), men blir det realisert, så er Linnestranda ødelagt som våtmark av noen betydning. Her kan vi imidlertid vente sterk støtte fra lokalbefolkningen, som går imot et slikt kjempermessig inngrep i lokalmiljøet. Vi har også sikret oss verdifull støtte fra Botanisk Museum, idet det også er betydelige botaniske interesser i området. Og sist, men ikke minst: Miljøverndepartementet er nylig koblet inn i saken, og en muntlig uttalelse herfra gir grunntil en viss optimisme.

TIL SALGS:

Nordre Øyeren Fuglestasjons
rapport 1976.

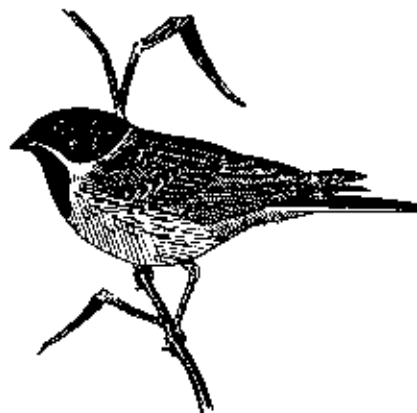
140 sider - format A4.

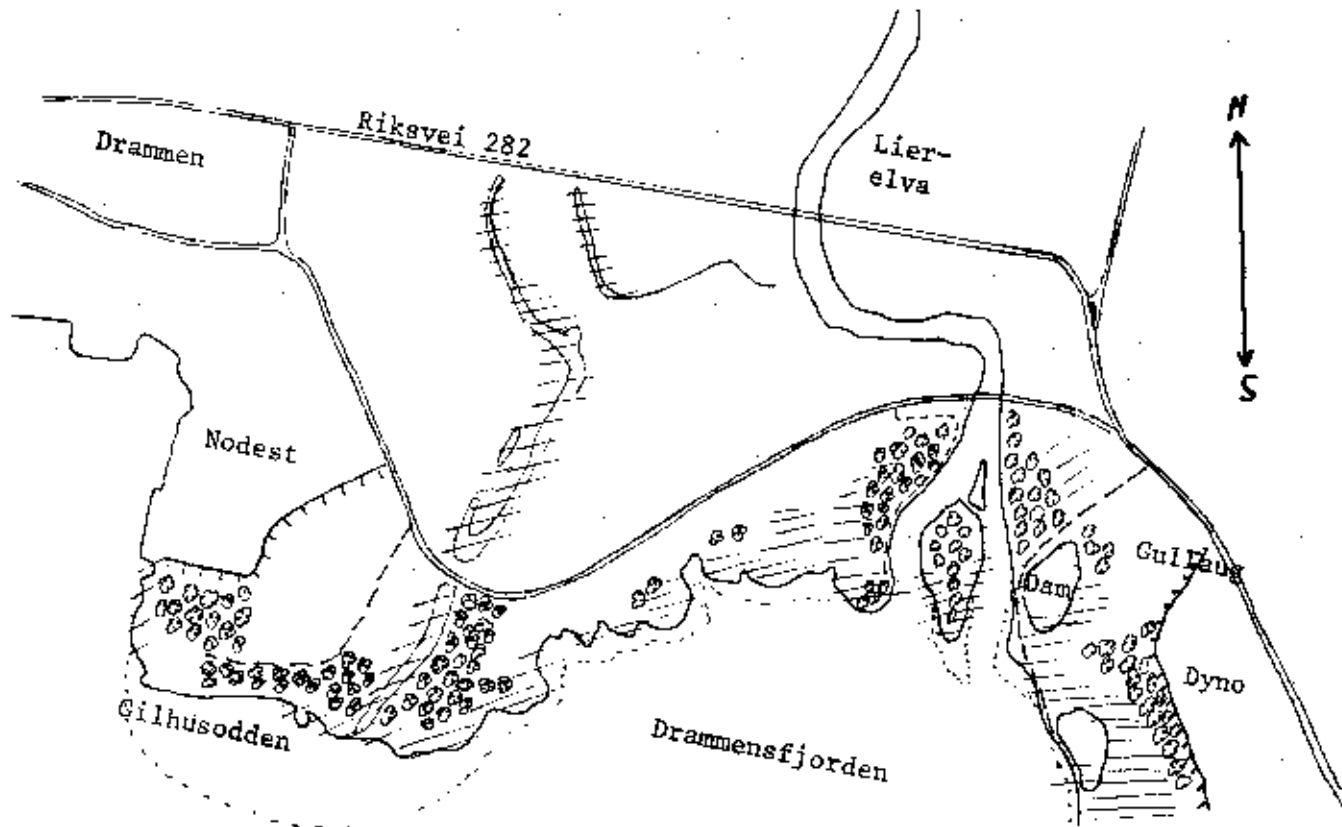
Omhandler fuglelivet i Norges
største naturreservat.

Illustrert. Pris kr. 25,-.

Innbet.: Nordre Øyeren Fuglest.
Riis Terrasse 26
2007 Kjeller.

Postgirokonto: 3 99 37 89

Skisse over Lingesstranda (Målestokk 1:10000).

Tegnforkl.: // // // // = myr, takrør. - - - - - = adkomst.

●●●●● = sumpløvsskog. | | | | | = grense mot fabrikkomr.

..... = tørrlegges ved lavvann.

FUGLELIVET.

I vinterhalvåret er det andefuglene som framhever seg ved Linnestranda. Fra oktober til april, avbrutt av en periode med full tilfrysing av grunnene, kan man få se en rekke arter av andefugl. Sikrest er kvinand, laksand, stokkand og sangsvane, men også krikkand, brunnakke og toppand sees relativt ofte. Ellers er mulighetene til stede for å se de fleste av Norges andearter, dersom man er heldig og er der i den rette tida. I våres var f.eks. både canadagås og taffeland å se i flere dager; begge disse artene må betraktes som sjeldne i Buskerud. - Totalbestanden kan variere mye etter de klimatiske forholdene, men i gunstige perioder, som i fjor høst, kan det være samlet inntil 400 andefugl på et relativt begrenset område.

*Denne isfuglen
lot seg lure
inn i et av
fangstnettene
i høst.
(Foto Æns Erik
Nygård.)*

Våren byr på gode muligheter for dem som ønsker å lære seg fuglesang. Fra Gilhusodden kan bl.a. høres hagesanger, munk, løvsanger, rørsanger, rødvinge og jernspurv, og fra elvemunningen kan også høres sivhøne, buskskvett og mange andre. Våren 1977 dukket to sjeldnere gjester opp. En morgen var jeg så heldig å få høre ei myrrikse som satt og "dryppet" i Lierelvas gamle, gjengrodde leie. Dessverre var den forsvunnet neste morgen. I elvemunningen kunne man i en hel uke høre en merkelig surrende lyd. Det var den fortsatt sjeldne gresshoppesangeren som hadde funnet en busk den likte. Den lot seg lett se på få meters hold. Vi venter at også et par andre arter som er i ferd med å utvide sitt utbredelsesområde, skal dukke opp. Det gjelder nattergalen og myrsangeren - den sistnevnte ble endog hørt syngende lenger oppe i Lier denne våren.

I høst ble aktiviteten ved Linnestranda kraftig utvidet, idet vi under ledelse av Øivind Syvertsen startet ringmerking på helgebasis. Vi holdt på i 10 helger fra 5/8 til 23/10, med 8-9 nett i bruk i gjennomsnitt. Resultatet ble overraskende bra - 1051 merkete fugl av 45 arter, så det er tydelig at biotopen også trekker store mengder spurvefugl. Dominerende var løvsanger med 314 indiv. og sivspurv med 249 indiv. Blåstrupa, som inntil i høst bare var notert ved et par -tre anledninger, ble ringmerket i et antall av 23. Dette skyldes at denne fuglen har lett for å skjule seg i vegetasjonen under trekket. Den beste fangsthelga var 16-18/9, med 273 merkete fugl. Av spesiell interesse kan nevnes en kvartbekkasin, en sivsanger og en isfugl. To av disse ble fanget i samme nett, et nett som ellers ikke fanget stort. Isfuglen var forøvrig å se i området fra 17/9 til 5/11. Den siste dagen ringmerking pågikk, 23/10, fanget vi en rørsanger som var blant de seinest registrerte av arten i Norge; et funn ble gjort på Utsira i Rogaland bare 3 dager etter (Viggo Ree medd.).

Gransanger på Linnesstranda. (Foto: Tom Schandy).

Ringmerkingsvirksomheten ga seg tydelige og velkomne utslag i områdets artsliste, men spesielt gledelig var det at det dukket opp mange nye ansikter iløpet av høsten. Jeg håper at disse, og andre som måtte ha anledning til det, ofte blir å finne ved Linnesstranda også i framtida. Mange arters status må fastslås nærmere, og flere nye arter skulle kunne registreres. Jeg er mottakelig for alle observasjoner herfra. Disse kan leveres på Drammen lokallags møter eller pr. brev. Min adresse: J.E. Nygård, Bingen 19, 3400 Lierbyen.

GOD FUGLETUR TIL LINNESSTRANDA!

ARTSLISTE FOR LINNESSTRANDA PR. 17.11.77.

STATUS UTENFOR HEKKESESONGEN:

R= regulær i større antall
 F= regulær, men fåtallig
 S= sjelden, 1-10 funn
 U= uregelmessig, mer enn 10 funn
 v= vår, h= høst, w= vinter, s= sommer
 += økende opptreden (i kolonnen: Max.dagsant. angir tegnet minimumstall)
 -= avtagende opptreden
 ?= usikker status

STATUS I HEKKESESONGEN:

H= hekker årlig
 (H)= kun tilf. hekkefunn
 V= vanlig, men ikke hek-
 kende innen området

ART	STATUS	MAX. DAGSANT.	ART	STATUS	MAX. DAGSANT
storlom	Sh	1	myrrikse	Sv	1
toppdykker	U	2	sivhøne	R	6
gråhegre	Fh	10	sothøne	U	19
knoppsvane	Sv+	7	tjeld	S	11
sangsvane	Rw+	57	sandlo	U	5
canadagås	Sv	1	dverglo	U(H)-	3
stökkand	RH	140	heilo	Sh	2
krikkand	F	20	vipe	RH	100+
brunnakke	F	50	steinvender	Ss	3
stjertand	Sv	2	dvergsnipe	Sh	21
knøkkand	Sv	4	temmincksn.	S	11
skjeand	S	5	myrsnipe	U	15
gravand	S	10	tundrasnipe	S	4
bergand	Sh	27	polarsnipe	S	10
toppand	F	70	brushane	F	17
taffelend	Sv	4	rødstilk	U	2
kvinand	R	110	gluttsnipe	R	5
havelle	Sv	1	skogsnipe	R	4
svartand	Sh	8	grønnstilk	S	1
siland	S	10	strandsnipe	K(H)?	20
laksand	R	81	storspøve	F	75
hønsehauk	S	1	småspøve	Sv	1
spurvehauk	U	1	enkeltbekk.	R	10+
fiskeørn	Ss	1	kvartbekk.	Sh	1
tårnfalk	S	1	hettemåke	RV	150
fasan	RH?	5	sildemåke	RV	3+
trane	Sv	2	gråmåke	RV	20+

svartbak	RV	2	hagesanger	RH	50+
fiskemåke	R(H)	200	munk	RH	50+
makrellterne	RV	6	tornsanger	FH?	4
ringdue	R(H)	100	møllér	F?	1
bydue	RV	50	løvsanger	RH	50+
tyrkerdue	R(H)?	3	gransanger	F	2
gjøk	S	1	fuglekonge	Fw?	5
hornugle	Sv	3	hagefluesnapper	FH	10+
kattugle	Sw	1	grå fluesnapper	F(H)-	2
tårnseiler	RV	100+	buskskvett	RH	15+
isfugl	S+	1	steinskvett	RH	15+
grønnspepp	F	1	rødstjert	Sh	1
gråspepp	Sw	1	rødstrupe	R	10+
svartspepp	Sh	1	blåstrupe	F	9
flaggspepp	F(H)	2	gråtrost	RH	250+
hvittryggspepp	Sw	1	ringtrost	Sh	1
dvergspepp	S	1	svarttrost	F	1
sandsvale	RV	150+	rødvingetrost	RH	80+
låvesvale	RH	80+	måltrost	F?	1
taksvale	RH	50+	stjertmeis	Sv	25+
trepiplerke	F?	5+	løvmeis	R(H)?	3+
heipiplerke	R	20+	granmeis	F	2
gulerle	R	60+	blåmeis	RH	30+
vintererle	Sh	5	kjøttmeis	RH	20+
linerle	RH	250+	spettmeis	Sv	1
tornskate	F?h	2	trekryper	Fw	1
varsler	Ss	1	gråspurv	RH	300+
stær	RH	2000+	pilfink	RH	50+
nøtteskrike	Sh	5+	bokfink	RH	90+
skjære	RH	12+	bjørkefink	S	1
nøttekråke	Sh	1	grønnfink	R	20+
kaie	S	10+	grønnsisik	R	100+
kornkråke	S	1	stillits	R(H)	20
kråke	RH	1000+	bergirisk	Sv	3
ravn	Sh	2	tornirisk	F(H)	10+
sidensvaus	Rw	20+	gråsisik	Fw-?	50
gjerdesmett	R(H)?	2	dompap	R	30+
jernspurv	R(H)?	5	kjernebiter	Sv	1
gresshoppes.	S	1	gulspurv	RH	50
sivsanger	Sh	1	hortulan	Ss	1
rørsanger	RH	25+	sivspurv	RH	100+
gulsanger	FH?	10+	snøspurv	Sv	1
sanglerke	RH	50+			

I tillegg til disse 139 artene kommer 3 ubestemte: Podiceps sp. (horndykker?), Phalacrocorax sp. (storskarv?) og Anser sp. (sædgjess?).

Tilsammen er det da pr. 1/12-77 observert 142 forskjellige fuglearter ved Linnestranda.

Tegning :
Ulf Myrvold.

OPPROP OM ROSENFINK

I et forsøk på å kartlegge rosenfinkens ekspansjon i Norge i det siste 10-året, er jeg interessert i å komme i kontakt med alle som har notater om arten.

Alle slags observasjoner er av interesse, men skal en type notater trekkes fram som spesielt verdifulle, så må det være de som går over flere år for samme distrikt, men som nevnt så har alle innkomne ting sin store betydning. Jeg ser gjerne at rapportene har et kvantitativt tilsnitt, altså angir mengde eller antall. Dette gjelder ikke minst det tallmessige forholdet mellom ikke-utfarvede og fullt utfarvede hanner i et område. Ved eventuelle hekkefunn bør antall egg og utfløyne unger oppgis, men dette er *ikke* en oppfordring til å trække ned redene. Forøvrig er alle datoer om vår- og høsttrekk velkomne.

De innkomne opplysninger vil bli samlet, registrert fylkesvis og siden publisert i artikkelform. Alle som bidrar med opplysninger vil i den grad det er overkommelig bli tilskrevet etter at hele oversikten er ferdig.

Anders Hals,
Krekling, 3322 Darbu